

การพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

เมธี ไกรศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2554

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ เมธิ ไกรศรี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)

.....
(รองศาสตราจารย์ สายัณห์ ละออเอี่ยม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)

.....
(รองศาสตราจารย์ สายัณห์ ละออเอี่ยม)

.....
(ดร.นคร ละลอกน้ำ)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี แยมกลีกร)

วันที่ 10 เดือน เมษายน พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์และให้คำปรึกษาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ สายัณห์ ละอองเอี่ยม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการศึกษากันคว้า ติดตาม ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ประธานกรรมการและคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาได้ให้ความรู้และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ จนมีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณพระครูสุตธรรมมาภรณ์ พระมหญาณกฤต เสฏฐเมธี และอาจารย์ ภูมิทัต ศรีอร่าม ที่ได้ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณดวงวิญญานแม่สงวน ไกรศรี ที่เป็นแรงบันดาลใจที่ยิ่งใหญ่ ขอขอบพระคุณสำหรับการสนับสนุนและกำลังใจจาก พระอาจารย์พระมหาบุญมี เตชธมโม พ่อทองรัตน์ ไกรศรี พ่อพินิจ แม่อรพรรณ แสงเนตร คุณกนกวรรณ เด็กหญิงชญาสินี ไกรศรี พี่วัลย์ พี่ปาน พี่หนูย ครูเอ๋ และเพื่อน ๆ พี่ ๆ ทุกคน

ขอขอบพระคุณ พระอาจารย์ใหญ่ คณะครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียน ประชานิมิตรวิชัยศึกษา และผู้อำนวยการ คณะครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองบัวกระเจา ที่ให้ความร่วมมือในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบพระคุณเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดามารดา ครูอุปัชฌาย์ อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ตลอดทางแนวทางรากฐานชีวิตและการศึกษาแก่ผู้วิจัย

เมธี ไกรศรี

47923586 : สาขา: เทคโนโลยีทางการศึกษา; กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา)

คำสำคัญ : ชุดฝึกอบรม/ คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท

เมธี ไกรศรี: การพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (THE
DEVELOPMENT OF TRAINING PACKAGE ON THE 4 MORAL OF HIS MAJESTY THE
KING'S SPEECH FOR SECONDARY BUDDHIST SCRIPTURE GENERAL EDUCATION
DIVISION SCHOOL STUDENTS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พงศประเสริฐ หกสุวรรณ,
กศ.ม., สายันท์ ละออเอี่ยม, ก.ม. 164 หน้า. ปี พ.ศ. 2554. ISBN

การวิจัย เรื่อง: การพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ครั้งนี้
มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ
ตามพระบรมราโชวาท ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกอบรม
3) เพื่อศึกษาคุณธรรมของนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรม

การพัฒนาชุดฝึกอบรมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น จิตวิทยาวัยรุ่นและวิเคราะห์
เนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม และ
เป็นข้อมูลในการพัฒนาชุดฝึกอบรม อันนำไปสู่การจัดสื่อ เกม รวมทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ให้
เหมาะสมกับพัฒนาการและวัย ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดฝึกอบรมที่ประกอบด้วยสื่อประสมต่าง ๆ ได้แก่
เอกสารความรู้ วิดีทัศน์ เกม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
โรงเรียนพระชนามิตติวิทยศึกษา (พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา) อำเภอบัวใหญ่ จังหวัด
นครราชสีมา จำนวน 30 รูป หลังจากนั้นให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็น และแบบวัด
คุณธรรมตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรม
ราโชวาทใช้สูตร E_1/E_2

ผลการวิจัยได้ชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่มี
ประสิทธิภาพ 84.17/82.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 โดยผู้เรียนมีความคิดเห็นอยู่ใน
ระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.42 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 และทำแบบวัด
คุณธรรมตามสถานการณ์ พบว่าคุณธรรมของนักเรียนหลังเข้ารับการฝึกอบรม มีคุณธรรมอยู่ใน
ระดับเหนือเกณฑ์ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46

47923586: MAJOR: EDUCATIONAL TECHNOLOGY;

M.Ed. (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

KEYWORDS: TRAINING PACKAGE/ 4 MORAL OF HIS MAJESTY THE KING'S
SPEECH

METHEE KRAISRI: THE DEVELOPMENT OF TRAINING PACKAGE ON THE 4
MORAL OF HIS MAJESTY THE KING'S SPEECH FOR SECONDARY BUDDHIST
SCRIPTURE GENERAL EDUCATION DIVISION SCHOOL STUDENTS. ADVISORY
COMMITTEE: PHONGPRASERT HOKSUWAN, M.Ed., SAYAN LAOAIAM, M.A. 143 P.
2011. ISBN

The development of training package on the 4 moral of his majesty The King's speech for secondary Buddhist scripture general education division school students. The purpose of this research were (1) to develop and validate the efficiency of the development of training package on the 4 moral of his majesty The King's speech based on 80/80 criteria. (2) to explore the opinion of a student who take the training of training package. (3) to study the virtue of a student who take the training.

In developing training package, the researcher studied the content, teen-age psychology and analyzed the content of morality virtue to fix the framework of the substance that bring about to mass media arrangement, game, and learning activity which appropriate the development and the age. The researcher developed the training package that compose mass media mixes all, for example, knowledge document, video, game. The sample group of the study was 30 Matayom sukka I-III at Prachanimitwichaisukka School (Buddhist scripture general education division school) in Bua Yai, Nakhon Ratchasima province. The opinion and the virtue were assessed after training. By using questionnaires which created by researcher. Statistics were used to analyze data were mean, standard deviation and E_1/E_2 formula for effectiveness of training package on the 4 moral of his majesty The King's speech.

The research result revealed that the training package on the 4 moral of his majesty The King's speech for secondary Buddhist scripture general education division school students, the effectiveness of the training package was 84.17/82.00 that was higher than the criteria was 80/80. The opinion of a student who take the training of training package was in the level agrees very with the average was 4.42 and the standard deviation was 0.55. The virtue of a student who take the training was high-level standard more with the average was 2.75 and the standard deviation was 0.46.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย.....	7
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท และหลักสาราณียธรรม.....	10
หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม.....	13
หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น.....	22
หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกอบรม.....	29
หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับชุดฝึกอบรม.....	34
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.....	47
สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา.....	49
แนวคิดและวิธีการฝึกอบรมทางพระพุทธศาสนา.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
วิธีการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	68
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	80
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก	92
ภาคผนวก ข	96
ภาคผนวก ค	155
ประวัติย่อของผู้วิจัย	164

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	
ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากผลการประเมินชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.....	65
2	
ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่องคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ตามเกณฑ์ 80/80.....	73
3	
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้.....	75
4	
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ด้านเนื้อหา.....	75
5	
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม.....	76
6	
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตาม พระบรมราโชวาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ด้านสื่อการอบรม.....	76
7	
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ด้านการประเมินผล.....	77
8	
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ โดยรวม.....	77
9	
ผลการวิเคราะห์คุณธรรมของนักเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ.....	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ..... 154
11	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากผลการประเมินชุดฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา..... 157
12	แสดงผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (IOC) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท..... 158
13	แสดงค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท..... 161
14	แสดงผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (IOC) ของแบบวัดคุณธรรมตามสถานการณ์ เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท..... 163

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
2 ผังมโนทัศน์.....	62

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University